

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 10 listopada 2022 r.

Poz. 7878

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.237.2022.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 28 października 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 99 ust. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 pkt 5 uchwały nr XXII/90/2022 Zgromadzenia Związku Gmin Krajny w Złotowie z dnia 26 września 2022 r. o zmianie uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gmin członkowskich Związku Gmin Krajny i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 września 2022 r. Zgromadzenie Związku Gmin Krajny w Złotowie podjęło uchwałę nr XXII/90/2022 o zmianie uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gmin członkowskich Związku Gmin Krajny i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 oraz art. 69 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 3 ust. 2a oraz ust. 2c, art. 6r ust.3, ust. 3a, ust. 3b, ust. 3c i ust. 3d ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1279 ze zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 28 września 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną do podjęcia uchwały stanowi przepis art. 6r ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 ze zm.), zwanej dalej „u.u.c.p.g.”, który upoważnia radę gminy do określenia, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Nadmienić należy, że utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy (art. 3 ust. 1 u.u.c.p.g.). W ust. 2 art. 3 u.u.c.p.g. ustawodawca wymienił katalog zadań, które gminy zobowiązane są realizować w ramach zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie i tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. W razie wykonywania przez związek międzygminny

zadań, o których mowa w ust. 2, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy, w tym uchwalanie aktów prawa miejscowego, wykonują właściwe organy tego związku (art. 3 ust. 2a u.u.c.p.g.).

Zadania Związku Gmin Krajny z siedzibą w Złotowie określone zostały w § 6 statutu tego Związku (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2016 r. poz. 8395 ze zm.). Z treści § 6 pkt 18 statutu wynika, że do zadań Związku należy wspólne planowanie i wykonywanie zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, niezbędne do utrzymania czystości i porządku na terenie gmin uczestniczących w Związku, obejmujące określenie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Działając w ramach ww. upoważnienia, Zgromadzenie Związku Gmin Krajny w Złotowie, mocą badanej uchwały, postanowiło wprowadzić wymienione w § 1 zmiany w uchwale nr VII/32/2020 Zgromadzenia Związku Gmin Krajny z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gmin członkowskich Związku Gmin Krajny i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zwanej dalej „uchwałą zmienianą”.

Zastrzeżenia organu nadzoru budzi przepis § 1 pkt 5 ocenianej uchwały, zgodnie z którym w uchwale zmienianej „uchyla się dotychczasową treść § 7 ust. 3, który otrzymuje następujące brzmienie: «Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przyjmują wyłącznie odpady komunalne dostarczone przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w ich własnym zakresie i na ich własny koszt»”. W ocenie organu nadzoru, wskazana nowelizacja nastąpiła z istotnym naruszeniem art. 6r ust. 3 w związku z ust. 2d u.u.c.p.g.

Prawidłowa realizacja obowiązku uchwałodawczego wynikającego z art. 6r ust. 3 u.u.c.p.g. musi uwzględniać regulację zawartą w ust. 2d, stanowiącą, że: „W zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się wszystkich rodzajów odpadów komunalnych, przy czym rozumie się przez to odbieranie odpadów z terenu nieruchomości, o których mowa w art. 6c ust. 1 i 2, przyjmowanie odpadów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6, przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz zapewnianie przyjmowania tych odpadów przez gminę w inny sposób”. W myśl przywołanego przepisu art. 3 ust. 2 pkt 6 u.u.c.p.g., gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności: „[...] tworzą w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom gminy punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych wymienionych w pkt 5 (tj. papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła, odpadów opakowaniowych wielomateriałowych oraz bioodpadów), odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych, które powstały w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon oraz odpadów tekstyliów i odzieży, a także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych”.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, że dokonywana mocą badanej uchwały nowelizacja związana jest z uchwaleniem przez Zgromadzenie Związku Gmin Krajny w Złotowie na tym samym posiedzeniu nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku w części dotyczącej gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Krajny (uchwała nr XXII/89/2022), zwanego dalej „Regulaminem”. W § 3 ust. 1 Regulaminu zgromadzenie postanowiło, że: „Zbieraniu w sposób selektywny podlegają następujące odpady komunalne wytworzone na terenie nieruchomości: 1) papier; 2) metale; 3) tworzywa sztuczne; 4) odpady opakowaniowe wielomateriałowe; 5) szkło; 6) bioodpady; 7) odpady niebezpieczne; 8) przeterminowane leki; 9) przeterminowane chemikalia 10) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek; 11) zużyte akumulatory i baterie; 12) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; 13) meble i inne odpady wielkogabarytowe; 14) zużyte opony 15) odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące odpady komunalne; 16) tekstylia i odzież”. Zdaniem organu nadzoru, ustalony obowiązek zbierania wymienionych w § 3 ust. 1 Regulaminu rodzajów odpadów komunalnych spoczywa na właścicielach wszystkich nieruchomości (tj. zamieszkałych i niezamieszkałych), na których takie odpady powstają. Z uwagi jednak na wszechść względem tej uchwały postępowania nadzorczego (znak: NP-II.4131.1.238.2022.4) w sprawie stwierdzenia

jej nieważności, należy podkreślić, że również obecnie obowiązujący regulamin utrzymania czystości i porządku w części dotyczącej gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Związku Gmin Krajny, przyjęty uchwałą nr VII/31/2020 Zgromadzenia Związku Gmin Krajny w Złotowie z dnia 17 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 1775), tworzy tożsamy katalog rodzajów odpadów komunalnych wytworzonych na terenie nieruchomości, podlegających zbieraniu w sposób selektywny (§ 3).

Istotnym w niniejszej sprawie jest ponadto fakt, że w obrocie prawnym znajduje się uchwała nr X/32/2013 Zgromadzenia Związku Gmin Krajny w Złotowie z dnia 22 kwietnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 3459), mocą której zgromadzenie postanowiło „o odbieraniu - z dniem 1 lipca 2013 r. - odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne” (§ 1).

Mając na względzie ustalony w Regulaminie (a także w uchwale nr VII/31/2020 Zgromadzenia Związku Gmin Krajny w Złotowie z dnia 17 lutego 2020 r.) katalog rodzajów odpadów komunalnych, które podlegają obowiązkowi selektywnego zbierania przez właścicieli nieruchomości (bez wyjątków, a zatem także przez właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na których takie odpady powstają), oraz postanowienia ww. uchwały nr X/32/2013 z dnia 22 kwietnia 2013 r., związek, w zamian zapobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zobowiązany jest zapewnić właścicielom nieruchomości, także tych, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na których powstają odpady komunalne, pozbywanie się wszystkich wskazanych rodzajów odpadów komunalnych zgodnie z postanowieniami art. 6r ust. 2d u.u.c.p.g., co powinno znaleźć stosowne odzwierciedlenie w regulacjach uchwały podejmowanej na podstawie art. 6r ust. 3 u.u.c.p.g.

Tymczasem dokonywana mocą § 1 pkt 5 uchwały nowelizacja § 7 ust. 3 ma tę konsekwencję, że uchwała zmieniana powyższych wymogów nie będzie spełniać.

Z treści § 4 ust. 1 uchwały zmienianej wynika, że jedynie „frakcje z grupy I określone w § 3 pkt 1” (tj. niesegregowane [zmieszane] odpady komunalne, papier, metale, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, szkło, bioodpady) odbierane są bezpośrednio z nieruchomości (a ponadto w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, z wyłączeniem niesegregowanych [zmieszanych] odpadów komunalnych). Z kolei „frakcje z grupy II określone w § 3 pkt 2” (tj. odpady niebezpieczne, przeterminowane leki, przeterminowane chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, tekstylia i odzież), zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 2 uchwały zmienianej, zbierane są w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowanych na terenie gmin członkowskich Związku Gmin Krajny. Zgodnie z dotychczas obowiązującą treścią § 7 ust. 3 uchwały zmienianej: „Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przyjmują wyłącznie odpady komunalne dostarczone przez właścicieli nieruchomości w ich własnym zakresie i na ich własny koszt”. Poprzez zmianę brzmienia tego przepisu zgodnie z treścią § 1 pkt 5 badanej uchwały, zgromadzenie ograniczyło przyjmowanie odpadów komunalnych w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych jedynie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Jednocześnie nie ustalono innego sposobu pozbywania się frakcji odpadów komunalnych, o których mowa w § 3 pkt 2 uchwały zmienianej, przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych. W konsekwencji uchwała zmieniana – wbrew woli ustawodawcy wyrażonej w art. 6r ust. 2d u.u.c.p.g. - nie będzie zapewniać właścicielom nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a na których powstają odpady komunalne, pozbywania się wszystkich rodzajów odpadów zbieranych obowiązkowo w sposób selektywny, w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Dla przywrócenia stanu zgodnego z prawem koniecznym i zarazem wystarczającym jest stwierdzenie nieważności § 1 pkt 5 badanej uchwały, jako podjętego z istotnym naruszeniem art. 6r ust. 3 w związku z ust. 2d u.u.c.p.g.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Zgromadzenie Związku Gmin Krajny w Złotowie

Zarząd Związku Gmin Krajny w Złotowie